

podle § 13 h) rozl. zák. a odvolací soud uznal, že příčinu k manželskému rozvratu daly výstupy vyvolané žárlivostí žalované. Objektivní příčinu rozvratu a rozluky byla tedy žárlivost žalované a jest ještě zkoumati, zda lze žalovanou za tuto povahovou vlastnost a za její následky činiti též subjektivně odpovědnou, neboť k přičtení viny na rozluce jednomu z manželů nestačí, že důvod rozluky nastal objektivně v jeho osobě, nýbrž vyhledává se k tomu také zavinění subjektivní (viz rozhodnutí čis. 1285, 5420 sb. n. s.). Nižšími soudy bylo na základě znaleckého posudku zjištěno, že svoboda vůle žalované, pokud jde o projevy její žárlivosti, jest podstatně omezena nutkavě se vtírajícími pochody myšlenkovými a že proto žalovaná nemůže býti činěna plně odpovědnou za jednání z toho vyplývající. Toto zjištění odůvodňuje úsudek odvolacího soudu, že žalovanou nestíhá subjektivní zavinění na její žárlivosti a na výstupech jí vyvolaných. Nezáleží na tom, že žalovaná není jinak duševně chorou, neboť nejde tu o otázku přičetnosti, nýbrž jen o otázku subjektivní zodpovědnosti za projevy neobyčejné žárlivosti jakožto povahové vlastnosti.

Čís. 10760.

Bývalé okresní nemocenské pokladny (zřízené podle zákona ze dne 30. března 1888, čís. 30 ř. zák.) v sídlech politických úřadů prvé stolice nebyly zrušeny zákonem ze dne 9. října 1924, čís. 221 sb. z. a n., nýbrž trvají i na dále, arcit' pod změněným názvem jako okresní nemocenské pojišťovny. Tímto zákonem nebylo se dotčeno právního postavení dosavadních zaměstnanců, najmě pak dosavadních vedoucích úředníků nezrušených okresních nemocenských pokladen. Právo k jednostranné změně služebního postavení těchto úředníků nebylo zejména ani § 69 zákona čís. 221/1924 přiznáno Ústřední sociální pojišťovně.

(Rozh. ze dne 7. května 1931, Rv I 1611/30.)

Žalobce byl zaměstnán od roku 1906 jako definitivní úředník okresní nemocenské pojišťovny v B. Podle námezdní smlouvy ze dne 20. září 1913, schválené c. k. okresním hejtmanstvím v H. výměrem ze dne 10. října 1913, byl ustanoven definitivním účetním. Podle čl. V. této smlouvy, doplněného přípisem c. k. hejtmanství v H. ze dne 1. července 1913, mohl býti propuštěn jen při trestním odsouzení pro delikt, s nímž je spojena ztráta občanských práv, nebo pro hrubé porušení povinností zjištěné okresním hejtmanstvím jako úřadem dozorčím. Tato smlouva byla pozměněna kolektivní smlouvou ze dne 2. listopadu 1920, jež byla uzavřena mezi Československým ústředím nemocenských pokladen v republice Československé v Praze a Ústředním svazem českých nemocenských pokladen v Praze se strany jedné a odborovými organisacemi zaměstnaneckými se strany druhé a zrevidována dne 4. července 1924 paritní komisí smluvních stran. Podle čl. XX. této smlouvy mohou býti definitivní zaměstnanci propuštěni jen za těch podmínek, za kterých

může býti propuštěn úředník státní. Výnosem bývalé zemské správy politické v Praze ze dne 20. září 1922 byl žalobce ustanoven vedoucím úředníkem. Výměrem Ústřední sociální pojišťovny ze dne 17. října 1928 byl pověřen funkcí vedoucího úředníka okresní nemocenské pojišťovny v B. František T. s tím, že žalobce zůstane až na další ve službách okresní nemocenské pojišťovny s dosavadním platem až na funkční přídavek, při čemž mu bude přidělena jiná agenda. Proti tomu ohradila se okresní nemocenská pojišťovna v B. přípisem ze dne 27. října 1928. K žalobcově žádosti povolila mu žalovaná okresní nemocenská pojišťovna výměrem ze dne 8. listopadu 1928 zdravotní dovolenou. Přípisem jejím ze dne 12. dubna 1929 byl nárok žalobcův na funkční přídavek za dobu po 31. březnu 1929 zamítnut z důvodu, že vedoucím je František T., a současně bylo mu oznámeno, že po projití doby stanovené v odst. 7 čl. II. (správně III.) kolektivní smlouvy bude mu vyplácen plat odpovídající přidělené práci. Výměrem okresní nemocenské pojišťovny v B. byl žalobce zařazen dnem 1. května 1929 jako manipulační úředník do III. kategorie zaměstnanců nemocenských pojišťoven s přidělením služby ve šitkovém oddělení, při čemž platové požitky až na funkční přídavek byly mu podle čl. III. kol. smlouvy do 30. dubna 1930 zachovány. Výměrem okresní nemocenské pojišťovny v B. ze dne 12. dubna 1929 byl žalobce vyrozuměn, že není námitek, by po uplynutí zdravotní dovolené nevybral si ještě řádnou dovolenou podle čl. XVI. kol. smlouvy. Byla mu však přiznána dovolená jen ve výměře čtyř neděl, ačkoliv dle uvedeného článku kol. smlouvy přiznána jest vedoucím úředníkům dovolená šestinedělní, a byl mu poukázán výměrem ze dne 3. května 1929 50% příplatek na čtyřnedělní dovolenou 1.457 Kč 50 h podle platu vedoucího úředníka II. třídy. Podle výměru okresní nemocenské pojišťovny v B. ze dne 7. června 1929 byl žalobci důsledkem přefazení do I. třídy od 1. dubna 1929 přiznán do 30. dubna 1930 plat vedoucího úředníka I. třídy bez funkčního přídavku, činícího měsíčně 530 Kč, 3.278 Kč měsíčně a důsledkem toho byl mu výměrem okresní nemocenské pojišťovny ze dne 11. června 1929, čís. 4790/29 přiznán doplatek na dovolenou 161 Kč 50 h, tedy úhrnem byl mu vyplacen příplatek na dovolenou za čtyři týdny 1.619 Kč. Přípisem okresní nemocenské pojišťovny v B. ze dne 26. srpna 1929 byl žalobce vyzván, by nastoupil práci v oddělení šitkovém pod sankcí zastavení platu. Tuto práci také nastoupil. Všechny uvedené výměry byly vydány vzhledem k výměru Ústřední sociální pojišťovny ze dne 17. října 1928, takže jsou ve skutečnosti jen prováděcími nařízeními. Žalobce ohradil se proti postupu Ústřední sociální pojišťovny dopisy svého právního zástupce ze dne 24. května 1929 a ze dne 29. srpna 1929 na ni řízenými, avšak tato ve svých odpovědích ze dne 8. července 1929 a 12. září 1929 setrvala na svém stanovisku, že je pro ni věc jmenováním vedoucího úředníka Františka T.-a vyřízena a že žalobce pokládá za obyčejného úředníka okresní nemocenské pojišťovny v B. a v dopisu z 8. července 1929 uvedla, že nejde ani o prozatímní suspensi a že s ním nebylo dosud zavedeno disciplinární řízení. Žalobou, o niž tu jde, domáhal se žalobce

na Ústřední sociální pojišťovně v S. a na okresní nemocenské pojišťovně v B., by bylo uznáno právem, 1. že jsou bezúčinnými proti žalobci výměry okresní nemocenské pojišťovny v B., a to a) výměr ze dne 26. dubna 1929, jímž byl žalobce zařazen dnem 1. května 1929 jako manipulační úředník do III. kategorie zaměstnanců nemocenských s přidělením služby ve štitkovém oddělení, b) výměr ze dne 12. dubna 1929, podle něhož po uplynutí doby, stanovené v odst. 7 čl. II. (správně III.) kolektivní smlouvy (t. j. podle výměru z 26. dubna 1929 čís. 3335/29 od 1. května 1930) bude mu vyplácen plat odpovídající přidělené práci, 2. by bylo zjištěno, že výměr Ústřední sociální pojišťovny ze dne 17. října 1928, jímž byl žalobce zbaven místa vedoucího úředníka, jest proti žalobci bezúčinný, žalobce zůstává nadále vedoucím úředníkem okresní nemocenské pojišťovny v B. jako před tímto výměrem s plnými služebními požitky, t. j. s platem Kč 3.238.— měsíčně a s funkčním přídavkem 530 Kč měsíčně, 3. by bylo zjištěno, že výměr okresní nemocenské pojišťovny v B. ze dne 12. dubna 1929, jímž zastaven byl žalobci od 1. dubna 1929 funkční přírůstek, jest proti žalobci bezúčinný, 4. by žalovaná Ústřední sociální pojišťovna v S. jako nadřízený úřad okresní nemocenské pojišťovny v B., žalobce do jejích služeb jako vedoucího úředníka (s titulem ředitele) uvedla do čtrnácti dnů pod exekucí, 5. by žalovaná okresní nemocenská pojišťovna v B. zaplatila straně žalující a) z titulu zkrácené dovolené 809 Kč 50 h, b) na funkčním přírůstku dnem 1. dubna 1929 počínajíc do dne vynesení rozsudku v první stolici, t. j. do 8. března 1930 měsíčně předem 530 Kč. Žalobce tvrdil, že postup Ústřední sociální pojišťovny v S. jest nezákonný, poněvadž podle § 69 zák. o soc. pojištění čís. 221/1924 ve znění novely čís. 184/28 není oprávněna vedoucí úředníky suspendovati a nové na jejich místo jmenovati, pokud nebudou vydány zvláštní disciplinární a služební řády, neboť jen po řádně provedeném disciplinárním řízení může býti vedoucí úředník pojišťovny sesazen a jiný na jeho místo jmenován. Poněvadž tento postup zachován nebyl, jest celé řízení formálně vadné a jsou proto i výměr ze dne 17. října 1928 i na něm spočívající další prováděcí výměry okresní nemocenské pojišťovny v B. neplatné. Tímto nezákonným postupem vznikla žalobci hmotná škoda odevzetím funkčního přírůstku měsíčně 530 Kč od 1. dubna 1929 počínajíc až do vynesení rozsudku a dále ze zkrácené dovolené o čtrnáct dnů a tím zkrácení příspěvku na dovolenou za tuto dobu v částce 809 Kč 50 h. P r o c e s n í s o u d p r v é s t o l i c e uznal podle žaloby ad 1., jinak ji zamítl.

D ů v o d y: Zákon ze dne 9. září 1924, čís. 221 sb. z. a n. nabyt platnosti dnem 1. července 1926, a tímto dnem podle § 266 a násl. byly zrušeny okresní nemocenské pokladny a pozbyly platnosti i smlouvy uzavřené mezi nimi a úředníky jejich. V § 69 (1) se praví, že Ústřední sociální pojišťovna ustanovuje u nemocenských pojišťoven vedoucího úředníka. Jakým způsobem jmenování to má býti provedeno, zejména zda vedoucího úředníka jest vybrati z řad dosavadního úřednictva okresních pojišťoven, ani zákonem ani nařízením stanoveno nebylo, takže právo jmenovací bylo vyhraženo Ústřední sociální pojišťovně podle je-

jího volného uvážení, a to právě z toho důvodu, by tak Ústřední sociální pojišťovna mohla v zájmu veřejném vykonávat vliv na správu pojišťoven. Aby pak účelu tomu mohla dostát, musila mít možnost postavit v čelo pojišťoven jednak lidi schopné a jednak naprosto nezávislé a proto nebyla ve svém výběru nikterak obmezena ani návrhy pojišťovny nebo úřednictvem. Není důvodu pro to, by toto její jmenovací právo bylo snad odsunuto až do doby, kdy budou vydány v § 69 (4) zák. o soc. poj. zmíněné služební a disciplinární řády, poněvadž mezi nimi a jmenovacím právem není spojitosti. Jmenovala-li proto vedoucím úředníkem Františka T-a, jednala jen v mezích práva v § 69 odst. (1) cit. zák. jí vyhrazeného. Poněvadž vedoucím úředníkem může býti jen úředník jediný a tím právě jest František T., mělo přirozeně v zápětí jmenování jeho odstoupení žalobce z úřadu toho, s čímž nutně je spojena i ztráta funkčního přídatku. Považuje proto soud výměr Ústřední sociální pojišťovny ze dne 17. října 1928 za právem vydaný a proto i proti žalobci účinný a zamítl tudíž žalobu, pokud se domáhala jeho bezúčinnosti. Ohledně návrhu žalobcova, by bylo vysloveno, že jeho služební plat zůstává nezmenšen tímto výměrem, jest žaloba bezpředmětná a proto zbytečná, poněvadž v něm Ústřední sociální pojišťovna o platu žalobcově mimo funkčního přídatku nečiní dispoziční, naopak žádá okresní nemocenskou pojišťovnu v B., aby žalobci vyplácela služné, jež do těch dob požíval. V důsledku tohoto rozhodnutí bylo zamítnouti žalobu i v ostatních směrech, jak shora jest uvedeno, pokud se opírá o bezúčinnost tohoto výměru. Oprávněnou shledává soud žalobu jen v tom, že žalobce byl okresní nemocenskou pojišťovnou v B. bez předchozího disciplinárního řízení zbaven místa předního úředníka, což neodpovídá § 69 zák. o soc. poj. a nebyly-li příslušné disciplinární předpisy dosud vydány, jest použití do té doby platných předpisů disciplinárních a dle výsledků řízení disciplinárního lze teprve stanovit jak plat, tak i zaměstnání žalobcovo. O d v o l a c í s o u d k odvolání žalobce napadený rozsudek potvrdil. D ů v o d y: Prováděje důvod nesprávného posouzení věci po stránce právní, napadá odvolatel především názor procesního soudu, že § 69 (1) zák. č. 221/1924 v doslovu novely č. 184/1928 dává Ústřední sociální pojišťovně právo, nově jmenovati, bez ohledu na nabytá práva, vedoucího úředníka, a snaží se dáti onomu ustanovení výklad ten, že Ústřední sociální pojišťovna musí dbáti nabytých práv tak, že vedoucího úředníka může zbaviti jeho místa teprve po řádně provedeném disciplinárním řízení. Odvolatel dále uvádí, že si byla žalovaná Ústřední sociální pojišťovna této povinnosti také vědoma, že však fakticky žalobce byl funkce své jako vedoucí úředník u okresní nemocenské pojišťovny v B. zbaven. Avšak s výkladem, jež odvolatel dává ustanovení § 69 (1) zák. o soc. pojištění, nelze souhlasiti. Podle tohoto ustanovení má Ústřední sociální pojišťovna nesporné právo jmenovati vedoucího úředníka druhé žalované strany, nejsouc nijak omezena ve výběru vhodné osobnosti, až na zákonnou výhradu, že jmenování podléhá schválení ministerstvem sociální péče. Zákon o sociálním pojištění nemá zejména ustanovení, že vedoucí úředník okresní nemo-

censké pokladny musí býti převzat okresní nemocenskou pojišťovnou jako vedoucí úředník. Z toho plyne, že žalobce neměl nárok na to, by vedoucím úředníkem okresní nemocenské pojišťovny byl jmenován on, a že jmenováním Františka T-a vedoucím úředníkem do práv žalobcových zasaženo nebylo. Neprávem snaží se odvolatel popřítí bezprostřední a okamžitou působnost § 69 (1) cit. zák., ana v zákoně samém působnost tato nijak nebyla posunuta. Působnost zákona nastala tudíž dnem 1. července 1926 a od tohoto dne přirozeně jeví zákon tento vliv na poměry dříve utvořené. Tomu není na závalu ustanovení § 5 obč. zák., tím méně pak ustanovení § 7 obč. zák. Ono proto, že dnem 1. července 1926, kdy zákon o sociálním pojištění začal působiti, zanikly okresní nemocenské pokladny, na jichž místo vstoupily okresní nemocenské pojišťovny s rozšířeným okruhem působnosti, tento pak proto, že jsou tu jasné předpisy zákona, takže není třeba sáhnouti k normám odvozeným z práva jiného. Nemá-li odvolatel příčinu a právo k žalobě z důvodu, že vedoucím úředníkem druhé žalované nebyl jmenován on, nýbrž František T., nelze přiznati oprávnění ani výtce, že Ústřední sociální pojišťovna jmenování to neprovedla ihned, nýbrž až v roce 1929, poněvadž okolnost ta spadá do oboru dozorčí moci nadřízeného ministerstva sociální péče. Odvolacího důvodu nesprávného posouzení věci po stránce právní tu není a proto postrádají i návrhy odvolací ve věci samé podkladu. Zmíniti se jest jen o eventuelním návrhu, by částečnou změnou napadené části rozsudku bylo žalobě vyhověno potud, že se zjišťuje bezúčinnost výměrů okresní nemocenské pojišťovny ze dne 12. dubna 1929 a ze dne 28. dubna 1929 i proti Ústřední sociální pojišťovně. Návrh tento snaží se odvolatel odůvodniti tím, že podle nesporného přednesu stran a podle zjištění prvního soudu jsou výměry tyto podle povahy své jen prováděcím nařízením výměru Ústřední sociální pojišťovny ze dne 17. října 1928 a dovozuje, že bylo-li žalobě ohledně výměrů těchto vyhověno proti okresní nemocenské pokladně, mělo žalobě vyhověno býti i proti Ústřední sociální pojišťovně. Ze zjištění toho však závěr žalobcem činěný nijak neplyne. Je-li správné, že prvžalovaná podle § 69 odst. (1) zák. o nem. pojištění byla oprávněna výměr ze dne 17. října 1928 vydati a o tom vzhledem ku shora řečenému nemůže býti pochybnosti, jest žaloba ohledně prvžalované celá bezdůvodnou a musela býti zamítnuta.

Nejvyšší soud vyhověl částečně dovolání žalobce a změnil rozsudky obou nižších soudů takto: a) Určuje se proti oběma žalovaným, že výměr Ústřední sociální pojišťovny ze dne 17. října 1928, pokud jím byl žalobce zbaven místa vedoucího úředníka, jest proti žalobci bezúčinný, že žalobce zůstává i nadále vedoucím úředníkem Okresní nemocenské pojišťovny v B. jako před tímto výměrem s plnými služebními požitky, to jest s platem 3.238 Kč měsíčně a s funkčním přídavkem 530 Kč měsíčně, — a žalovaná Ústřední sociální pojišťovna jako nadřízený úřad Okresní nemocenské pojišťovny v B. jest povinna, by žalobce uvedla do služebního postavení jako vedoucího úředníka Okresní nemocenské pojišťovny v B. do 14 dnů pod exekucí. b) Určuje se dále

proti žalované Okresní nemocenské pojišťovně v B., že její výměr ze dne 12. dubna 1929 jest proti žalobci bezúčinný i potud, pokud jím byl žalobci od 1. dubna 1929 zastaven funkční přídavek, a žalovaná Okresní nemocenská pojišťovna v B. jest povinna zaplatiti žalobci z důvodu zkrácené dovolené 809 Kč 50 h a na funkčním přídavku od 1. dubna 1929 počínajíc až do dne vynesení rozsudku v prvé stolici — to jest do dne 8. dubna 1930 — po 530 Kč měsíčně předem do 14 dnů pod exekuci; jinak dovolání nevyhověl.

D ů v o d y:

Dovolání žalobce, opřenému o dovolací důvod podle § 503 čís. 4 c. ř. s., nelze v podstatě upříti oprávněnost. Nižší soudy zamítly žalobu, pokud se domáhala určení, že výměr Ústřední sociální pojišťovny ze dne 17. října 1928, jímž byl žalobce zbaven postavení vedoucího úředníka, a v důsledku toho též výměr Okresní nemocenské pojišťovny v B. ze dne 12. dubna 1929, jímž byl žalobci od 1. dubna 1929 zastaven funkční přídavek, jsou proti žalobci bez účinku, a pokud se domáhala jednak uvedení žalobce do služby jako vedoucího úředníka, jednak zaplacení náhrady za zkrácenou dovolenou a funkčního přídavku za dobu od 1. dubna 1929 až do vynesení rozsudku prvního soudu. Zamítnutí této části žalobní žádosti odůvodnily nižší soudy tím, že řečený výměr Ústřední sociální pojišťovny byl vydán právem na základě § 69 (1) zákona o sociálním pojištění a že proto jest účinný i proti žalobci. Odvolací soud dodal k tomu ještě, že žalobce neměl nárok, by vedoucím úředníkem u Okresní nemocenské pojišťovny v B. byl jmenován on a že jmenováním Františka T-a vedoucím úředníkem nebylo do žalobcových práv zasaženo. Naproti tomu se především zdůrazňuje, že v tomto sporu nelze se vůbec obíratí otázkou, zda byla Ústřední sociální pojišťovna podle zákona oprávněna jmenovati Františka T-a vedoucím úředníkem u Okresní nemocenské pojišťovny v B., ježto František T. není v této rozepři stranou a jeho se spor netýká. Jde tu jen o to, zda byl žalobce opatřením obsaženým ve výměru Ústřední sociální pojišťovny ze dne 17. října 1928 protiprávně zkrácen na svých nabytých právech a zda je tudíž oprávněná jeho žalobní žádost, by tento výměr byl proti němu uznán bezúčinným i s důsledky z toho vyplývajících. Podle souhlasného přednesu obou stran byl žalobce jmenován vedoucím úředníkem okresní nemocenské pokladny v B. již výnosem zemské správy politické v Praze ze dne 20. září 1922 podle ustanovení § 12 poslední odstavec zákona o nemoc. pojištění v doslovu zákona ze dne 22. prosince 1920, čís. 689 sb. z. a n. Toto jeho jmenování se stalo řádně, neboť ve zmíněném § 12 bylo stanoveno, že vedoucí úředník nemocenské pokladny musí býti jmenován politickým úřadem druhé stolice. Teprve v pozdějším zákoně ze dne 9. října 1924, čís. 221 sb. z. a n. bylo jmenování vedoucích úředníků okresních nemocenských pojišťoven přeneseno na Ústřední sociální pojišťovnu. Podle § 266 zákona čís. 221/1924 byly sice okresní nemocenské pokladny, zřízené podle zákona ze dne 30. března 1888, čís. 33 ř. zák.

v sídle politického úřadu první stolice, přeměněny v okresní nemocenské pojišťovny, ale touto přeměnou nezanikly ani nebyly zrušeny, jak se mylně domnívaly nižší soudy. Zanikly a zrušeny byly jen ostatní okresní nemocenské pokladny, uvedené v § 267. V souzeném případě nejde o takové zrušení, neboť není sporné, že okresní nemocenská pokladna v B. nezanikla, nýbrž trvá dosud, ovšem pod změněným názvem »okresní nemocenská pojišťovna«. Nebylo proto potřebí, by po účinnosti zákona č. 221/1924 a po přeměně okresní nemocenské pokladny v okresní nemocenskou pojišťovnu v B. byl pro ni ustanoven nový vedoucí úředník, neboť již řádně jmenovaného vedoucího úředníka měla a byl jím právě žalobce, který také — což jest nesporné — tuto funkci stále zastával až do vydání výměry Ústřední sociální pojišťovny ze dne 17. října 1928, ač zákon č. 221/1924 nabyl účinnosti již dnem 1. července 1926. Řešený výměr ze dne 17. října 1928 byl vydán v době, kdy platil ještě zákon ze dne 9. října 1924, č. 221 sb. z. a n., a jest proto žalobní nárok na určení jeho bezúčinnosti oproti žalobci posuzovati podle tohoto zákona, nikoli podle novely ze dne 8. listopadu 1928, č. 184 sb. z. a n., která v příčině ustanovení, o něž by tu šlo, nabyla účinnosti až dnem 1. ledna 1929. V § 69 (1) zákona č. 221/1924 bylo stanoveno, že Ústřední sociální pojišťovna ustanovuje u nemocenských pojišťoven podle jejich velikosti správce pokud se týče ředitele, pokladníka a hlavního účetního. V § 70 bylo stanoveno, že správce jest vedoucím úředníkem nemocenské pojišťovny a obor působnosti vedoucího úředníka byl tam zákonně vymezen. Pro skupiny těchto vedoucích úředníků měla podle § 69 (4) Ústřední sociální pojišťovna vypracovati vzorné služební a disciplinární řády, podléhající schválení ministra sociální péče a ministra financí, k čemuž však nedošlo. Ale zákon č. 221/1924 nechtěl se dotknouti právního postavení dosavadních zaměstnanců okresních nemocenských pokladen, jež byly přeměněny v okresní nemocenské pojišťovny, a tudíž ani právního postavení dosavadních vedoucích úředníků. Plyne to jasně z důvodové zprávy výboru sociálně-politického a výboru rozpočtového poslanecké sněmovny — tisk 4795 —, kde se praví na str. 43, že »nabytá práva nynějších zaměstnanců nemocenských pokladen nemají býti dotčena«, a na str. 44, že »dosavadní smlouvy zaměstnanců, nebyvše tímto zákonem zrušeny, zůstávají i nadále v platnosti«. Rovněž ve zprávě výboru sociálně-politického a výboru rozpočtového senátu — tisk 1989 — bylo na stránce 2. připomenuto, že na právním postavení nynějších zaměstnanců nemá býti nic měněno. (Viz o tom též spis minist. rady Dr. Jana Brablece »Zákon o pojištění zaměstnanců pro případ nemoci, invalidity a stáří«, vydaný nákladem Ústředního svazu českých nemocenských pokladen v Praze, str. 59, pozn. 1). Teprve v novele ze dne 8. listopadu 1928, č. 184 sb. z. a n., která — jak bylo již uvedeno — nabyla účinnosti až po vydání výměru Ústřední sociální pojišťovny ze dne 17. října 1928, byl odstavec čtvrtý § 69 změněn proti dřívějšímu stavu v ten smysl, že se služební a disciplinární řády, které budou vypracovány Ústřední sociální pojišťovnou, mají vztahovati také na ony vedoucí úředníky, kteří již jsou ve službě,

a že při úpravě požitků úředníků posléze zmíněných jest míti slušný zřetel k jejich dosavadním nárokům. Z toho všeho plyne, že právo jmenovati vedoucí úředníky pro okresní nemocenské pojišťovny bylo zákonem čis. 221/1924 vyhrazeno Ústřední sociální pojišťovně pro případy, kde by bylo třeba místo vedoucího úředníka nově obsaditi, nikterak však nelze ze zákona dovoditi, že okamžikem, kdy zákon čis. 221/1924 nabyl účinnosti, pozbyli dosavadní řádně ustanovení vedoucí úředníci okresních nemocenských pokladen tohoto svého postavení a že ho mohli dosíci opětně teprve, až by byli Ústřední sociální pojišťovnou vedoucími úředníky znova jmenováni. Z tohoto zřejmě mylného právního názoru vycházely nižší soudy a dovolatel proto důvodně vytýká, že napadený rozsudek spočívá na nesprávném právním posouzení věci (§ 503 čis. 4 c. ř. s.). Byl-li pro okresní nemocenskou pojišťovnu v B. jmenován ještě další vedoucí úředník vedle žalobce, nemůže to býti na újmu ani jeho dosavadnímu služebnímu postavení vedoucího úředníka, jehož obor působnosti jest upraven přímo zákonem (§ 70 zák. o soc. poj.), ani jeho nároku na služební požitky, které mu příslušely podle tohoto jeho služebního postavení. Žalovanou stranou bylo výslovně přiznáno, že žalobce nebyl ani disciplinován ani suspendován, takže jednostranné opatření, jímž byl bez zákonného důvodu zbaven svého služebního postavení jako vedoucí úředník a jímž mu byla zastavena výplata funkčního přídatku a zkrácena dovolená vedoucímu úředníku náležející, stalo se protiprávně a jest proti žalobci bezúčinné. Z toho dále vyplývá, že jest důvodnou i žalobní žádost, by žalobce byl uveden ve své služební postavení jako vedoucí úředník a by mu bylo zapláceno, co mu ušlo neoprávněným zkrácením dovolené o čtrnáct dnů a odepřením funkčního přídatku, na nějž měl nárok jakožto vedoucí úředník. Žalovaná okresní nemocenská pojišťovna v B. neprávem namítala, že žalobci nepřisluší funkční přídatek proto, že od 1. dubna 1929 nevykonával funkci vedoucího úředníka. Bylo-li žalobci znemožněno protiprávním postupem vykonávati funkci veřejného úředníka, nelze mu proto nárok na funkční přídatek odpirati. Výše částek požadovaných žalobcem z důvodu zkrácené dovolené a na funkčním přídatku nebyla mezi stranami sporná. Bylo proto žalobcovu dovolání v naznačeném rozsahu vyhověti a změnou rozsudků nižších soudů uznati právem, jak se stalo v odstavci prvním rozsudkového výroku. Podotýká se ještě, že poukaz žalovaných na rozhodnutí čis. 7581 sb. n. s. nebyl vůbec případný, protože tam šlo o žalobu úředníka zrušené nemocenské pokladny, vznesenou jen proti okresní nemocenské pojišťovně, tudíž o případ od projednávané věci skutkově i právně naprosto rozdílný. Naproti tomu nebylo lze vyhověti dovolání, pokud se žalobce domáhal také přiznání titulu »ředitele« a pokud navrhoval, aby zjištění bezúčinnosti výměrů Okresní nemocenské pojišťovny v B. ze dne 12. dubna 1929 a ze dne 26. dubna 1929 bylo vysloveno též proti spolužalované Ústřední sociální pojišťovně, neboť žalobce nijak neprokázal, ba ani netvrdil, že mu titul »ředitel« byl udělen a že naň má právní nárok, a v příčině druhého návrhu se připomíná, že jest zbytečný, neboť proti Ústřední sociální pojišťovně byla vyslovena

bezúčinnost jejího výměru ze dne 17. října 1928 a to postačí, ježto výměry Okresní nemocenské pojišťovny v B. jsou — jak dovolatel sám zdůrazňuje — jen prováděcími nařízeními onoho výnosu Ústřední sociální pojišťovny, z jehož bezúčinnosti vyplývá i bezúčinnost prováděcích nařízení.

Čís. 10761.

Školní fond učňovské odborné pokračovací školy jest procesně způsobilý. Poměr smluvně získaných učitelských sil pro fond jest poměrem soukromoprávním.

(Rozh. ze dne 7. května 1931, R II 52/31.)

Žalobce domáhal se na »školním fondu odborné školy pokračovací pro učně živnosti holičské, kadeřnické a vlásenkářské v B.«, zastoupeném školním výborem zaplacení 1.176 Kč s příslušenstvím jako náhrady z důvodu, že byl ochoten na škole vyučovati za odměnu ze školního fondu, že mu však školní výbor odepřel přidělit vyučovací hodiny. Zástupce žalovaného fondu namítl ve sporu, že školní fond není vůbec právnickou osobou a že nemá ani pasivního oprávnění. Soud prvního st. l. i c e prohlásil dosavadní řízení zmatečným a odmítl žalobu. Důvody: Žalovaný navrhl, aby žaloba byla zamítnuta, namítaje 1. nedostatek pasivního oprávnění, ježto fondu, jak jest žalován, není, kromě toho jsou 2. pokračovací školy školami veřejnými a jest jejich poměr k jejich učitelům poměrem veřejnoprávním. Již z těchto námitek a z přednesu stran, jakož i z četných nařízení a předpisů v příručce pro odborné školy pokračovací, již strany soudu předložily, jest zřejmo a jest soud toho názoru, že dosavadní řízení v tomto sporu, projednávaném se žalovanou stranou, zastoupenou soukromým právním zástupcem, jest zmatečné, protože žalovaná strana není řádně zastoupena ve sporu, jak býti má. Jest totiž zřejmo, že, lze-li mluvit vůbec o fondu pro vydržování pokračovací školy nebo pokračovacích škol vůbec, není tento fond soukromým, nýbrž veřejno-právním, i svým založením a udržováním, i účelem, jemuž má sloužiti. Založení a vydržovati tento fond přísluší totiž jednak korporacím veřejným, jednak veřejným svazkům, obcím, zemím a státu, dozor nad ním má a příspěvky do něho platí kromě jiných i stát, jenž vykonává nad ním dozor ministerstvem školství a vyučování, jde tedy o fond ve správě veřejné, jehož účelem jest udíleti a umožňovati veřejné vyučování učňů, povinných školní docházkou, tedy opět účel veřejný, takže celý ráz tohoto fondu jest veřejný, a jest proto povolána k jeho zastupování před soudy jen finanční prokuratura jako zástupce státu a státních zařízení. Jelikož tohoto zastoupení dosud ve sporu nebylo, jest tu zmatečnost podle § 477 čís. 5 c. ř. s. a bylo ji z úřadu zjistiti a řízení vadně vedené prohlásiti za zmatečné. Soud však jde dále a má za nutné, by tuto žalobu odmítl z důvodu nepřípustnosti pořadu práva. Jak již shora bylo odůvodněno, jde o školy veřejné, nikoli soukromě zřizované ani zřizovatelné, nýbrž zákonnými předpisy nařízené, jichž školní ná-